

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Jämtlands län

Datum: 2023-02-15

Områdesnummer: NRO 23 146

Områdesnamn: Sandåsvallen

Kommun: Härjedalen

Kartblad:

Koordinat (N, E): 6937145, 364740 (SWEREF99 TM)

Area: 110 hektar

Naturgeografisk region: 35i Fjällen i Dalarna, Härjedalen & södra Jämtland

Kust/havsregion: ej aktuellt

Regionindelning för sjöar och vattendrag: ej aktuellt

Agrar kulturlandskapsregion: Södra Norrland fjälltrakter

Landskapsformer: Fjälllandskap, Skogslandskap

Riksvärde: Odlingslandskap

Värdebeskrivning: Den öppna delen av vallen är omgiven av fjällbjörkskog och rika myrmarker vilka är inhägnade för fjällskogs- och våtmarksbete. Vegetationstypen på den öppna vallen är rödvenäng med naturtypsbeteckningen kalkgräsmark. Betesmarken består av fjällbjörkskog med högörtflora och risflora, öppna myrmarker med högstarrfuktäng, gräs, lågstarräng och fuktig staggtorrhed. Myrstråken har en rik kalkfora och den betade skogen är luckig och välbetad. Hävden upprätthålls genom slätter av kalkgräsmarkerna på den stora öppna vallen och bete på resten av området, varav cirka 2,5 hektar är sluttande rikkärr.

Förutom mindre myrområden domineras utmarksbetets södra delar av fjällbjörkskog och täta enbuskbuskage. Skogen är luckig och i de öppna delarna är växtligheten mycket rik och hävdgynnad. I delar med tätare träd- och buskskikt finns högortsvegetation i form av stormhatt och midsommarblomster. Även de öppna myrmarkerna har en mycket rik växtlighet, bland annat många olika orkidéer. Området är klassat som värdefull fåbodemiljö i fåbodinventeringen och är även högt klassad i ängs- och hagmarksinventeringen.

Karaktärsarter i fäbodvallens flora är bland annat röllika, kattfot, svarthö, liten blåklocka, hårstarr, knagglestarr, hirsstarr, fjällögontröst, ängsgentiana, brudsporre, höstfibbla, tvåblad, stagg, slätterblomma, ormrot, vårfingerört, blodrot, brunört, ängsskallra, dvärglumner och fjällruta. I området finns rödlistade arter.

Huvudkriterier: C, D

Förutsättningar för bevarande: Det största hotet mot ängs- och betesmarkerna i området är igenväxning, utebliven hävd samt exploatering. Fortsatt jordbruk med naturvårdsinriktad betesdrift och ängsbruk samt restaurering av ängar och naturbetesmarker är positivt för områdets värden. Exploatering i jordbrukslandskapet bör så långt möjligt undvikas.

Säkerställande: Del av riksintresseområdet är utpekad Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Natura 2000-området Sandåsvallens (SE0720274) bevarandeplan fastställdes 2018.

Områdets huvuddrag: Sandåsvallen ligger högt på en sydsluttning på norra sidan av Tännadalssjön omgiven av fjällbjörkskog och rika myrmarker. Fäbodvallen är från 1899. Höjdnivån är cirka 780 till 820 meter över havet. Vallen togs i drift i samband med att laga skifte fastställdes 1899. Före laga skifte hade gården 4 olika fäbodvallar, två i Tänn dalen, en i Ljusnans dalgång och en på Vivallen. Dessa brukades växelvis. Flera av husen har flyttats till vallen från närliggande fäboddar. På vallen finns en traditionell uppsättning byggnader. Vallen brukas traditionellt med djur på inhägnat skogsbete och slätterängarna slås med lie. Vallen med dess omgivning hyser en artrik och bevarandevärd flora samt höga kulturhistoriska värden.

Anmärkningar: Området berör även andra riksintressen.

Referenser:

Bevarandeplan för Sandåsvallens (SE0720274).